

SZARVAS FERENC: EGY FORRADALMÁR VISSZAEMLEKEZÉSE

Az 1956. október 23-án kezdődő forradalmunk a szívünkben élt, és elérkezett az idő a cselekvésre.

Az első világháborúban az osztrákok háborúba vitték a magyar férfiakat.

A harcra nem képzett fiatal emberek szembenéztek kiképzett katonákkal, és az életüket csak a puskájukra szerelt szuronnal védték.

A háborúból hazatért magyar katonák között nagyon sok rokkant volt, akik még urasági cselédnek sem voltak alkalmasak. Édesapánkat tizennyolc évesen front-ra vitték. Amikor súlyos idegbetegen hazajött, a teste tele volt gránátszilánk okozta sebhelyekkel.

Az első világháborúból visszatért katonák a gyermekeiktől várták a szebb jövőt, és ezért a haza szeretetére nevelték őket.

Kenyérből soha nem laktunk jól, de már kisgyerekként is azt kiabáltuk, hogy „Csonka Magyarország nem ország, egész Magyarország mennyország! Nem, nem soha!” Az iskolában és a levante foglalkozásokon is ezt nevelték belénk.

A második világháborúban idegileg rokkant, nyolc kiskorú gyermeket egyedül nevelő édesapánkat is elvitték katonai szolgálatra. Az állam nem segítette az ott-hon maradt családokat, a hadiségélyből éhen is halhattunk volna, ezért már tízévesen napszámban dolgoztunk.

1945 után idegenek, a szovjetek irányították az életünket. Bennünk élt a tenni akarás, és felvirradt 1956. október 23. A forradalom a szívünkéből pattant ki, előtört, mint beborult égbolton felhők mögül a napsugár.

A rendszerváltás előtt reményét láttuk az elnyomás alóli felszabadulásnak, Nagy Imre újratemetésén egy fiatalember beszédet mondott, és lelkesítő szavait azzal zárta, hogy „Ruszkik hazá!” Akkor börtön is lehetett volna a büntetése, de kimondta azt, ami a szívünkben élt.

Huszonkilenc éves nőtlen, tartalékos katonatiszt voltam. Egy Pest megyei válság központjában dolgoztam tisztviselőként Budapesten a VIII. kerület Üllői út 2. szám alatti ház első emeletén.

1956. október 23-án a Szabadság híd budai oldaláról induló csendes menetben, szép sorban jövő fiatalokhoz csatlakoztam a Kálvin téren. Amíg a Kossuth térre értünk, egyre többen lettünk. A Parlament előtt senki nem fogadott bennünket. Még egy ideig vártunk. Azt mondták, hogy Nagy Imre fog hozzánk beszélni. A fiatalok egy része velem együtt hazament, de nagyon sokan ottmaradtak.

Hazafelé menet csoportok alakultak, tervezgettük, mit kellene tennünk, hogy ez az elnyomó rendszer megváltozzon.

Irányítást nem kaptunk, olyan hangulat alakult ki, hogy ne hagyjuk abba az elkezdett mozgalmunkat, folytassuk tovább. A Petőfi szellemében nevelkedett fiatalok okos ötletekkel álltak elő a rendszer megváltoztatására.

Budapest VII. kerületében, a Barcsay utca 6. szám alatti házban albérlőként laktam. Csoportokhoz csatlakozva értem haza. Aludni nem tudtam, visszamentem az utcákon lévő fiatalokhoz.

Reggel meg kellett jelenni a munkahelyünkön. Csak a történetekről beszélhet-

tünk, véleményünket el kellett hallgatni, nehogy az igazgató, a személyzetis vagy a párttitkár meghallja. Az igazgató úgy döntött, hogy aznap nem dolgozunk; hazaküldött bennünket.

Megtudtam, hogy Gáti József közismert színész csapatot szervez a New York-palota előtt. Jelentkeztem nála, kaptam egy katonaköpenyt, sapkát és egy fegyvert. Szolgálatot teljesítettem azon a helyen mindaddig, amíg a szovjet katonák el nem jutottak a New York-palotáig.

Megakadályoztuk a fosztogatást, a rombolást a környéken, mert a börtönökből nem csak ártatlanul elítélt politikai foglyok szabadultak ki, hanem gyilkosok, rablók is, akik megnehezítették a szabadságért harcolók dolgát. Védjük a forradalom tisztaságát. Fegyverhasználatra nem került sor, már a jelenlétünk is visszatartó erővel hatott a bűnözésre hajlamos emberekre.

Katonai kabátban és puskával vállunkon teljesítettük a feladatainkat.

Sajnos, elkövettem egy hibát, amit később megbántam. A körút és a Barcsay út sarkán lévő bútorüzletház teteje égett. Az otthonom miatt aggódtam és ez arra készítetett, hogy társammal együtt fegyveresen szaladtam haza. A házmester engedett be, és néhány lakó látott bennünket. Hála Istennek, a tűz nem terjedt át a házunk tetejére, de az esetnek az lett a következménye, hogy évtizedeken át félelemben éltem.

Visszamentünk a szolgálati helyünkre.

Bíztunk a nyugati világ segítségében, de magunkra maradtunk.

November 4. után sem menekültünk a tankok és a gyalogos szovjet katonák elől. Bezártuk a New York-palota kapuját. Fegyveres orosz katonák dörömböltek, próbálták betörni, de hála Istennek, nem sikerült, így maradtunk életben.

A Dohány utca és a körút sarkán, a palota oldalán megállt egy szovjet tank lövöldöző katonákkal. Elérkezett az idő a harcra. Az épület első emeletén tartózkodtunk. Molotov-koktélt készítettünk, Gáti engem jelölt ki, hogy az ablakunk alatt álló tankra rádobjam. Meggyújtottuk az üveg tetején lévő kanócot, kidobtam az üveget és húsz percig az ablak alatt feküdvé vártuk a hatást, de az akciónk meghíusult, és hallottuk, hogy a tank továbbment.

Gáti József úgy ítélte meg, hogy menekülnünk kell, még mielőtt visszajönnek a kegyelmet nem ismerő, felfegyverkezett szovjet katonák. Azt mondta, gyalogosan nem tudjuk elhagyni a palotát, ezért mentőket hívott, akik az Osvát utcában vártak bennünket. A menekülés nem volt egyszerű, a New York-palotát elhagyva egy magas falon másztunk át, amikor egyik társam a lábát törte. A mentők szirénázva vittek minket a Keleti pályaudvar környékén szolgálatot teljesítő csoporthoz.

Néhány nappal később leraktuk a fegyvert, katonaköpenyt, sapkát, elköszönünk egymástól, és mindenki hazament, mert a pályaudvar környékét megerősített szovjet hadsereg szállta meg.

A hazánk szabadságáért szolgáltunk.

Budapest, 2016. augusztus 28.